Štev. 116 V Trstu, v ponedeljek 28. a[p]rila 1919 Letnik XLVI

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov *mm* po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As 20.

MIROVNA KONFERENCA.

Plenarna seja mirovne konference.

PARIZ 26. V ponedeljek bo javna plenarna seja mirovne konference. Na dnevnem redu bodo predlogi komisije za Zvezo narodov, načrt o mednarodni delavni zakonodaji in vprašanja o vojni odgovornosti.

Seje trojice. Vprašanje Gdanskega rešeno.

PARIZ 26. Wilson, Clemenceau in Lloyd George so se sestali danes. V jutršnji seji bodo brzkone razpravljali o vprašanju Kiao-Ciao-a, za katerega spravljivo rešitev se trudi komisija tehnikov. Tudi ministri za zunanje stvari velevlasti se sestanejo še le jutri. Na dnevnem redu bodo zrakoplovna vprašanja, vprašanja nemških kolonij in poljske stvari. Zdi se, da je že odločeno, da bo Gdansko svobodno pristanišče, kot je Hamburg, pod suverenstvom Poljske. Edino municipalni funkcijonarji bodo vzeti iz lokalnega prebivalstva, vsa druga uprava mesta in vseh drugih krajev pa bo odvisna od poljskih ministerijalnih oddelov. Italijanski delegatje v raznih komisijah ne sodelujejo več. Tako posvedočuje Italija, da noče vsaj začasno na noben način delovati na delih konference. Sestavljanje mirovnih preliminarijev nadaljuje izdatno. Del nemških delegatov je dospel danes v Versailles. Med njimi se nahajata legacijski svetnik Löffer in finančnik Marburg, ki sta mnogo poznana v Parizu. Po utisu, ki ga imajo oficijelne osebnosti došle iz Nemčije, predlože nemški delegatje preliminarij miru parlamentu v Weimarju. Le-ta si brzkone ne naloži odgovornosti, da bi jih podpisal, ali odobril, marveč jih predloži razsodbi naroda, ki naj se izreče glede podpisa pogodbe. Te formalnosti se bodo morale naglo izvršiti, najdalje v dveh tednih po priobčenju pogodbe Nemcem.

Izjava ministrskega predsednika Orlanda ob povratku ital. delegacije v Rim.

RIM 26. Na kolodvoru je pričakovala Orlanda velika množica, kakih 100 senatorjev in 300 poslancev. Ob tej priliki je izustil Orlando razsežen govor. Uvodoma je naglašal, da je delegacija postopala verno misli vsega naroda. Vojska in mornarica ste v tem trenotku bolj nego kdaj pripravljeni. Potem je nadaljeval: Ne prikrivam vam, da je nevarnost tega trenotka zelo velika. Zato sem prišel med vas, da čujem vašo voljo, ki jej hočem slediti. Pravim vam še več: utegnemo ostati sami pred licem sveta, zato treba, da je vsa Italija združena, uedinjena v eno voljo. Če bo tako, zaupam in pravim, da Italija se ne more ponižati. Te besede Orlanda so izzvale velikansko navdušenje. Na to je izpregovoril Barzilai: Naši delegatje se vračajo iz Pariza, ne da bi vam prinesli pričakovano besedo, besedo pravičnosti, ki jo je Italija zaslužila. Ali, vaše odobravanje priča, da ste razumeli in da ste znali varovati dostojanstvenost naroda. Ni je teritorijalne sile, ki bi obveljala, če dostojanstvenost kake dežele ni ostala neomadeževana. Hoteli so paralizirati naš odpor, misleči, da smo v navzkrižju z italijanskim narodom: hoteli so nam iztrgati naše svete narodne rivendikacije sovražniku v prilog. Morali smo reči: Ne! Gre v tem trenotku za ves obstanek naše dežele in naši predstavitelji kl zastopajo svobodno deželo, vedo odločati v smislu naših tradicij.

Sonnino in Salandra odpotovala iz Pariza.

PARIZ 26. ponoči: Danes sta Sonnino in Salandra odpotovala ob 2 pop. z vlakom Paris-Lion. Ob odhodu jih je burno pozdravljala množica pariških Italijanov. Prisoten so bili Pichon, minister za zunanje stvari, nekateri francoski politiki, italijanski, pariški, londonski in washingtonski poslanik, delegacijski člani, ki so še ostali v Parizu, ter veliko italijanskih častnikov.

Lloyd George obžaluje bajo akcijo Wilsonovo.

LONDON 26. Poročevalec lista »Daily Telegraph« je imel razgovor z Orlandom, ki je rekel: Lloyd George me je obiskal dne 24. zjutraj. Celo uro sva izmenjavala nazore. Lloyd George je globoko obžaloval akcijo predsednika Wilsona ter je izrazil nado, da mi bo možno dl'e časa ostati v Parizu in da ne bom zapiral vrat proti poizkusu za zopetno prijateljsko pogajanje. Orlando naglaša, da ni mogel postopati v smislu teh nasvetov in je moral odpotovati na večer.

Tudi Japonska žuga, da zapusti konferenco?

PARIZ 26. »Matin« sodi, da Japonska ostavi konferenco, če ne dobi nobenega zadoščenja. Na drugi strani da ne bi mogli Japonci vstopiti v Zvezo narodov, če se ne uvede enakost plemen.

Nemški komentarji o dogodkih v Parizu.

BAZEL 26. Iz Berolina poročajo: Listi poročalo na razsežno in z obilico komentarjev o diplomatičnih težkočah, nastalih vsled odhoda italijanske delegacije iz Pariza. Med raznimi nemškimi listi je tudi socijalnodemokratični »Vorwärts«, ki se nadeja od tega dogodka večje koristi za nemško stvar. »Vorwärts« pravi, da smo morda na predvečeru velikih presenečenj, ker je blok zaveznikov sedaj prebit. Spričo odločne izjave Wilsona izključuje rečeni list tudi možnost kompromisa. Francija in Anglija imate pred seboj le alternativo: ali se pridružita Wilsonovemu stališču, zapustivši Italijo nieni usodi, ali pa boste podprli zahteve Italije, ostavivši Ameriko — osamljeno. »Vorwärts« je s svojimi simpatijami na strani Wilsona, kajti Nemčija računa, da izide tako s čim manjo škodo iz nesreče, povzročene od vojne. List meni, da, če Wilson nasproti Italiji podpira pravico Jugoslovanov, da odloči o njihovi usodi, ne bo mogel drugače, nego da obsodi zahteve Francozov po rudniški kotlini ob Sarri ter da bo pospeševal združitev Nemške Avstrije z Nemčijo. »Vossische Zeitung« pa — zvesta ideji zveze in sodelovanja narodov kontinenta proti anglo-saksonskemu gospodstvu — vidi v konfliktu nov anglo-amerikanski manever, ki naj bi sejal sovraštvo med evropskimi narodi in naj posvedoči tendenco po — mogli bi reči — balkaniziranju Evrope.

Italijanski narodni svet izroča Reko italijanskemu generalu.

REKA 26. Narodni svet na Reki je izročil danes mesto generalu Graziolliju.

Italijanski parlament sklican za torek.

RIM, 27. Zbornica in senat sta sklicana za torek, 29. t. m.

IZ ITALIJE.

Seja ministrskega sveta.

RIM, 26. Danes ob 5 pop. je bil sklican ministrski svet v palačo Braschi. Prisostvovali so ministri: Sonnino, Crespi, Villa in Fradeletto. Orlando je prišel v palačo Braschi po pogovoru s kraljem, ki je trajal čez 40 minut. Uradniki za notranje stvari so svojemu ministru izrazili tople simpatije. Svetski predsednik je poročal o dogodkih v Parizu, ki so dali povod odhodu italijanske delegacije. Orlando je razložil ital. mednaroden položaj vsled odlokov italijanske delegacije. Ministri so enodušno odobrili vse, kar je Orlando ukrenil v Parizu. Orlando je izrazil globoko željo, da bi prišel v stik z narodnimi predstavniki in je predložil nujno sklicanje parlamenta. — Ministrski svet je z globokim zadoščenjem ugotovil, kako veličastno je odgovoril italijanski narod sovražnim zvijačam in kako je dokazal, da se je motil, kdor ga je smatral za divji in nezaveden narod. Seja se je zaključila ob 7.

Resolucija italijanske narodne stranke.

RIM, 27. Vodstvo italijanske narodne stranke se je sešlo k nujni seji, da razpravlja o političnem položaju, ter je sprejelo naslednjo resolucijo: »Italijanska narodna stranka naglaša svečano dolžnost celega italijanskega naroda, ki mora biti solidaren v dostojanstvenem miru za obrambo pravic svoje domovine, ter povdarja svojo odločno opozicijo proti vsakemu imperijalizmu, ki najde nepremagljiv odpor v zreli zavednosti italijanskega naroda. Italijanska narodna stranka ugotavlja, da to, kar se Italiji odklanja, ni drugo nego uresničenje najmanjšega nacijonalnega programa italijanskih opravičenih zahtev, v imenu istih principov svobode in pravice, za katero je bila prelita toliko sveta in častna kri.«

Parlamentarna socijalistična skupina in sedanji položaj.

RIM 26. Danes ob 2'30 pop. se je sestala na Montecitoriju parlamentarna socijalistična skupina pod vodstvom Turatija, Modigliarija, Musattije, Bentinija i. dr. Strankno vodstvo sta zastopala Lazzari in Voghere, splošno delavsko zadrugo D'Aragona, a list »Avanti« Guarino. Turatti je prečital sledečo brzojavko: »Britanski delavci izražajo najiskrenejše simpatije in nudijo svojo pomoč prizadevanju italijanskih delavcev, da zagotovijo mir na podlagi 14. Wilsonovih točk in v skladu z vojnimi cilji mednarodne delavske organizacije. Pozivajo zaupno italijanske delavce, da jih podpirajo v teh namenih. Svet hrepeni za mirom. Potomci smo tistih, ki so stali ob strani Italije ko se je borila za svobodo; združimo se sedaj, da zagotovimo svetovni mir.« Brzojav nosi podpise vseh voditeljev Labour Party. Po prečitanju te brzojavke so sklenili odgovoriti z naslednjo brzojavko: »Bewerman, Labour Party — London. — Zahvaljujemo se vam za brzojavko, toda opazujemo, da kapitalistične vlade, — tudi ameriška in angleška —, odklanjajo Wilsonova načela in so popolnoma imperijalistične, ko se gre za lastne države, a da se držijo trdo Wilsonovih idej, ko se gre za tuje države. Stali vam bomo ob strani v internacijonalističnem obsojanju politike imperijalističnih vlad in pri vseh naporih, da se splošno in popolnoma vzpostavijo zveze med vsemi proletarci po Zimmerwaldovem načrtu. Za socialistično parlamentarno skupino: Filip Turati.«

IZ FRANCIJE.

Ministrski svet je odobril preliminarije miru.

PARIZ 26. V ministrskem svetu je danes poročal Foch o militaričnih klavzulah v preliminarijih miru, posebno pa o modalitetah okupacije levega brega Rene in o trajanju iste. Ministrski svet je po razpravi odobril militarične predloge ter se je bavil na to s postankom italijanskega incidenta, ki se nahaja še vedno na isti točki.

IZ NEMČIJE.

CURIH 26. Iz Monakovega poročajo, da so — pod pretvezo, da bodo kontrolirali živila — neznani zlikovci udrli v hiše ter pokradli denar in vrednostne predmete. Osrednji svet sovjetski je odredil sestavo posebne komisije, ki proglasi vse velike zaloge živeža kot last sovjetske republike. Novi ljudski komisar za finance je spričo pomanjkanja drobnega denarja odredil, da morajo vse banke in vsi posestniki železnih blagajn odpreti iste in izročiti gotovino, ki jim bo potem poverjena. Odslej bo trebalo posebnega dovoljenja za dviganje iz bank svot nad 1200 mark. Med člani finančne komisije je tudi Ivan Akselrod, ruski komunist, ki je zbežal iz Berolina tekom »rdečega tedna« in je bil potem interniran v nekem bavarskem sanatoriju, a je sedaj osvobojen.

V Saksonski se bližajo komunizmu.

Položaj na Saksonskem postaja vedno bolj kritičen. Ko je večinska socijalistična vlada proglasila obsedno stanje, so neodvisni socijalisti v Lipsiji priredili sestanek, na katerem so izjavili, da ne priznavajo takega dekreta. Ta sklep postavi'a vlado pred nove velike težkoče. Ne ve, ali naj bi odnehala, ali pa ukrenila skrajne odredbe. Usmrtitev vojnega ministra in dogodki, ki so se razvijali ob tej priliki, dokazujejo, da tudi del čet ni več zanesljiv. Pruske čete, doposlane v Draždane, ne zadostujejo več za vzdrževanje reda v glavnem mestu. Vpliv komunistov se razširja in se pojavlja sedaj tudi že v poljedelskih okrajih. »Frankfurter Zeitung« mem, da hočejo Draždani in Lipsko posnemati Monakovo.

Kam gremo?

Priobčili smo včeraj članek lista »Timesa«, v katerem se vidi hladno razsojanje francoske politike. »Corriere d'Italia« ga takole zavrača: »Italija se je že zadostno odrekla, sedanje zahteve so minimum, ki jih Italija ne more zmanjšati. Nihče ne želi več kot mi mirnega življenja z našimi sosedi, Jugoslovani, toda nikdo ne bo prisilil Italije — tudi ameriško-francosko-angleška zveza ne —, da uda misli, da je zastonj vojevala.«

Sodeč po italijanskem časopisju, je Italija na vse pripravljena, tudi na najskrajnejše —, če se Wilson ne uklone. Medtem pa prihajajo iz Pariza vesti, da se Wilson ne misli nikakor ukloniti.

Poročevalec lista »Resto del Carlino« piše iz Pariza, da je predsednik Wilson izjavil »Press«: »Predsednik obžaluje sklepe italijanske delegacije. Ni ga sicer to presenetilo, ker je že dalj časa opazoval, kako so italijanski delegati grozili, da prekinejo pogajanja, če se ne zadostijo njihove zahteve. To pa je nemogoče, če se nočejo ovreči načelu 14. točk, ki so jih vojujoči sprejeli.

Predsednik Wilson se zaveda posledic svoje poslanice, toda ne najde drugega izhoda. Znano nam je, da Orlando danes odpotuje v Rim, da poroča italijanskemu narodu o položaju; znamo, da je položaj italijanske delegacije zelo težaven, radi žive imperijalistične razburjenosti, ki obvladuje italijansko javno mnenje radi posesti Reke, za katero italijansko časopisje trdovratno trdi, da je o nji zastavljena narodna čast: pripoznamo, da je položaj italijanske delegacije resen, in da italijanski delegati niso mogli drugače delati. Amerikanci obžalujejo temveč, ker so polni globokih simpatij za Italijo in pripoznavajo s predsednikom velikost Italije v splošni zmagi. Francija in Anglija ste gotovo vezane na londonski pakt.« Wilson ne veruje, da bi mogio italijansko vedenje provzročiti konflikt z Jugoslavijo: toda če bi po nesreči prišlo do tega, »Združene države se ne bodo nikakor vmešale«.

Prehrana Italije odvisi popolnoma od zaveznikov, posebno od Amerike, a njeno financielno ravnotežje tudi: toda Italijani, ki so zaveznikom eden najsimpatičnejših narodov, so tudi eden najinteligentnejših.«

»Resto del Carlino« misli, da je vsako pojasnilo odveč.

Položaj je na vsak način kritičen. Mogoče nam jutrajšnja seja italijanskega parlamenta prinese kakšno pojasnilo.

Erin.

(Dalje.)

Henrik je pustil Strongbowa v posesti Leinstera, postavil na vsa od Angležev zasedena mesta namestnike in imenoval podkralja, ki mu je podelil meatsko kneževino. To pa je bilo že očividno kršenje dogovora, sklenjenega z irskimi kralji, katerim je bil Henrik II. obljubil, da se ne dotakne njihovih pravic in da jih pusti v neoporečnem posestvu podedovanega ozemlja. Despotično je bilo to postopanje tembolj, ker meathska kneževina ni bila osvojena morda z orožjem, ampak še vedno samostojna. Angleški kralj se je pač na podlagi papeževega daritnega pisma smatral gospodarjem vse Irske z vsemi srednjeveškimi fevdalnimi predpravicami.

»Tudi pozneje je angleški kralj obdaril svoje pristaše z ozemljem prarodnega prebivalstva in sicer toliko s pozneje osvojenim ozemljem, kolikor z onim, ki jo je bilo treba šele osvojiti. Kdorkoli je hotel iskati srečo v tujini, ali pa je hotel zopet osvežiti in dvigniti pobledeli sijaj lastnega orožnega grba, je romal v to, plodovito lepo deželo, kjer mu je bila dana prilika, da si z orožjem v rokah pridobi ozemlja v obilju. Vsaki novi podkralj je privlekel s seboj množico pristašev, normanskih in valiških vitezov, francoskih in flaminskih plemičev, ali angleških trgovcev, ki so se večinoma naselili. Močne utrdbe so jih delile od irskega kmetskega ljudstva. Hkratu so postale te utrjene naselbine važna oporišča tujcev na keltskem ozemlju. Noben angleški trgovec ni smel trgovati z naokrožno sovražno deželo, noben Irec ni smel v teh mestih postati župan.« (Pokorny).

Irska je torej postala torišče vsem pustolovcem in brezvestnim dobičkolovcem. Angleški kolonisti se niso ozirali ne na pogodbe, ne na obljube, ampak so po odhodu Henrika II. v svrho oropanja in osvojitve začeli ropati sosedna posestva irskih knezov, ki seveda niso mirno prenašali nasilna poseganja tujcev po njihovi lastnini, temveč so se moški branili. Tudi, ko je končno zadnji irski narodni nadkralj, imenovani Roderik O' Connor, po dolgem, trdovratnem, toda brezupnem uporu, leta 1175. priznal Henrika II. za gospodarja Irske, vsled česar ga je slednji priznal za connaughtskega kralja in izrecno povdarjal nedotakljivost te kneževine, in je s tem odpadel vsak vzrok vojskovanja proti Ircem: niso novodošli angleški baroni prenehali s svojimi izgredi na škodo posestva irskega ljudstva. Sploh je vsled samolastnega postopanja, vladoželjnosti in lakomnosti angleških baronov, vsled nepoštenega uporabljanja upravnih kakor tudi z zavijanjem kraljevih ukrepov, postala Irska pozorišče žalostnih prizorov. Poleg tega so se domači samostojni rodovi še vedno bojevali medseboj, mesto da bi osredotočili proti skupnemu sovražniku vse narodne sile v obrambo umirajoče domovine. Tako so bili razdor, nered in pomanjkanost na dnevnem redu.

Moč in vpliv angleških, ali, pravzaprav normanskih plemičev, je bila najbolj izrazita tekom 13. stoletja. Med neprestanimi, neopravičenimi boji z domačimi knezi so razširili prvotno naselbino, ki je v začetku obsegala le vzhodni obrežni del leinsterske kraljevine, skoraj do reke Shannon, in so si prilastili malone polovico vse Irske. Angleški kralj Ivan je brezuspešno skušal ponižati ošabnost svojih ar glonormanskih baronov na Irskem. Po smrti tega kralja (1216) so iztrgali Ircem del južnega Ulstera in celo en del Connaughta, kateri deželi je kralj Henrik II. slovesno priznal nedotakljivost.

Šele v 14. stoletju se je začelo nekoliko daniti.

V znameniti bitki pri Bannockburnu l. 1314., je slavni Robert Bruce do cela in uničujoče porazil Angleže, nakar je bil proglašen kraljem osvobojene Škotske, ki je takrat bila še v večini gaelska. Bruce se je začel pogajati z Anglijo, toda angleški kralj Edvard II. mu ni hotel priznati kraljeve časti, in škotski junak je na[p]retrgal pogajanja. Njegovi rojaki pa se niso zadovoljili z doseženo lastno svobodo, temveč so se začeli baviti z mislijo na osvoboditev tudi sorodne Irske iz angleškega jarma. Irci so tudi pozorno in sočutno zasledovali napore Škotske, da bi se otresli Angležev in so z navdušenjem sprejeli vest o veliki bannockburški zmagi. Prepričanje, da Angleži niso nepremagljivi, jih je navdajala z zaupanjem, da bi si tudi Irska zamogla pridobiti neodvisnost. Rodovni voditelji so stopili v zvezo z Brucejevo vlado, in ta je poslala Edvarda Bruceja, kraljevega brata, z armado 6000 mož, da pomaga irskim ustašem. Edvard Bruce je prevzel vrhovno poveljstvo in angleške čete so bile večkrat težko premagane. Kmalu je bila skoraj vsa Irska osvobojena in narodni kongres je izvolil Edvarda Bruceja za irskega kralja, ki je bil tudi kronan. Ali, sreča mu ni bila trajna, kajti Anglija, ki se je že morala odreči Škotske, je napela vse svoje sile, da bi zopet vsaj Irce podvrgla svoji volji in po triletni krvavi vojni, tekom katere je bil »zeleni otok« strašno oropan in opustošen, je irska armada podlegla v strahoviti bitki pri Athenree. Bilo je to pravzaprav klanje, ki je trajalo od ranega jutra do poznega večera, in katerega srditost in odločilni značaj se dajata primerjati z bitko na Kosovem polju, izvojevano v istem stoletju. Kralj sam se je težko rešil ujetništva. Cvet irske mladine in plemstva je ostal na bojišču.

Kljub žalostnemu, nepopravljivemu porazu je plamen domovinske ljubezni ostal živ v irskih srcih. V glavnem po zaslugi nižje duhovščine, ki je srčila in sokolila malodušneže. Radi tega se je angleška vlada pritožila pri papežu Ivanu XXII., ki je nato naložil dublinskemu nadškofu, naj opominja prebivalstvo k pokornosti, in je neubogljivim pretil s cerkvenim izobčenjem. Toda irski narodni kongres je poslal papežu opravičevalno spomenico, v kateri je s pomočjo zgodovinskih dejstev dokazal, kako jih je Anglija polagoma potlačila, potisnila s plodovitega ozemlja v močvirje, in kako je bilo prarodno prebivalstvo izročeno na milost in nemilost najsrditejši tiraniji. Zdi se, da je ta spomenica napravila na papeža globok utis. Dejstvo je, da je posredoval pri kralju v prilog Ircem, nakar je angleški vladar »obljubil, da bo pravično in milo postopal z njimi, češ: če so bili Irci zatirani, se je to godilo brez njegove vednosti.« (Lingard). Edvard Bruce je še enkrat poizkušal, da bi spravil srečo na svojo stran. Ali, leta 1318. je bil pri Dundalku definitivno in odločilno poražen in je ostal mrtev v bitki; in z njim je bilo pokopano tudi upanje irskih domoljubov. Angleška nadvlada se je zopet utrdila, premoč tujcev je postala še bolj občutljiva in ropanje in maščevanje se je obnovilo; nastale so še veče zmešnjave in nezakonite razmere.

Divja, 30-letna dinastična vojna med rodbinama Yorck in Lancaster je bila za Irsko koristna toliko, kolikor je bil s to grozno bratomorno vojno prizadet le angleški del otoka, ker je bilo Ircem povprečno vseeno, ali so njihovi tlačitelji vladali in jih zatirali v znamenju in pod okriljem bele, ali pa v znamenju in pod okriljem rdeče rože. Normanski in saksonski plemiči angleške kolonije na Irskem so pa držali enkrat z eno, drugič z drugo dinastijo. Kelti pa se niso ne zanimali in se niso utikali v notranje angleške spore. Tekom te vojne so nestalne kraljeve vlade, ki so se izmenjavale takorekoč čez noč, skoraj pozabile na Irsko, tako, da je ta začela svobodneje dihati in vedno se je bolj jačil duh nacijonalne neodvisnosti. Sicer se je polagoma začel rušiti zid, ki je delil anglosaksonske osvojitelje od prarodnega keltskega prebivalstva. Ne mal del tujih naseljencev (v kolikor niso bili plemiči) se je začelo spajati s tem slednjim, sprejemši keltske šege in navade in deželni jezik, deloma v to prisiljeni iz vzrokov trgovsko-gospodarskega značaja, potem pa tudi radi tega, ker je bila gael-

---

PODLISTEK

Nikolaj Sevirjov.

Ruski spisal M. Arcibašev. — Poslovenil M. A—č.

In nihče mi ne more povedati dneva, ure, ko bo mera moje potrpežljivosti napolnjena in bom stopil k vam, da se maščujem, ker ste nam uničili naše življenje, vzeli ste nam solnce, lepoto in ljubezen in ste nas obsodili, da moramo prebiti svoje borno življenje v suženjskem delu. In tu bom morda ravno tebi vzel pravico do življenja in vživanja ... Samo roko mi je treba iztegniti in iz tvojega rožnatega temena bode brizgala kri in možgani na tlak ... Sam in edini sem vodja in sodnik neke volje ... življenje vseh ljudi je v mojih rokah in v prah in blato jih lahko pobijem, kadar se mi bo to zljubilo ... To si zapomni in celemu svetu povej to!«

Neizmerna jeza je premagala Sevirjova. Za trenutek mu je izginilo vse izpred oči, samo rožnati vrat je blestel, kakor svetla točka iz teme, ki ga je obdala naenkrat; tipal je po mrzli cevi samokresa, ki ga je nosil v žepu, in videl je rožnato, živo točko pred seboj ...

Gospod je še vedno stopical pred njim in vrtel med prsti svojo palčico; rožna gubica njegovega vrata se je naivno prikazovala izpod trdega, snežnobelega ovratnika.

V besnem srdu je stopil Sevirjov korak naprej, visoko dvignil glavo, kakor bi hotel zatuliti vsled divje jeze in ogorčenosti.

Toda naenkrat je obstal.

Poseben usmev mu je zdrsnil preko ozkih, skremženih usten; njegovi prsti, krčevito držeči samokres, so opustili, in z naglim gibom se je obrnil.

Gospod z rožnatim vratom se je igral naprej s svojo palčico, oziraje se sedaj kakor poprej za lepimi ženskami nadaljujoč svojo pot, ter kmalu izginil v hiteči, šumni množici.

Sevirjov je šel čez nasip, pri tem je malo manjkalo, da ga ni povozila električna železnica, dasi sam tega ni opazil; pot je ubral skozi prazne ulice, ki so vodile k njegovemu stanovanju. Kakor strahovita senca, ki se je bila odločila od temnega ponočnega neba, je izginil v temi. Njegov pogled je bil miren in prostodušen, kakor vedno.

VI.

Že na stopnjicah je začul Sevirjov razdvojeno vpitje neke ženske. Ko je stopal skozi temen hodnik, je opazil vrata neke sobe, iz katere je slišal že zjutraj otročji jok. Dasiravno je šel mimo, kolikor mogoče naglo, je vendar opazil postelje in zaboje, v katerih so ležali omoti starih oblačil. Na posteljnem robu sta sedela dva na pol naga majhna otroka z dol visečimi nogami in preplašenim izrazom na suhih obrazih. Pri mizi je slonela kakih sedem let stara deklica, poleg katere je stala visoka, suha ženska, odstranjujoč z obema rokama s čela bujne lase.

»Kaj naj sedaj počnemo? Na to seveda nisi mislil, ničvredni bedak? je vpila žena obupno s pretresljivim glasom.

Sevirjov se je podal naravnost v svojo sobo, odložil površnik ter vsedši se na rob svoje postelje, pazljivo poslušal.

Žena je nadaljevala svoje vpitje in njeno bolehno ter bolestno vzklikanje, napolnjujoče celos tanovanje, je bilo slišati, kakor bi utapljajoči se klical na pomoč, kljub temu, da je psovala, preklinjala in nekoga obsipala s predbacivanjem, vendar njen glas ni izdajal posebno velikega sovraštva. Vpila je vsled bolesti, v svojem skrajnem, onemoglem obupu.

»Kam naj gremo z otroci? Ali naj poginemo na cesti? Ali naj se prodajam, da bodo imeli tvoji otroci kruha? Zakaj ne govoriš? ... Kaj si mislil? ... Kam naj se podamo?«

Njen glas se je razlegal vedno višje, potem pa je postajal značilno piskanje jetičnega človeka.

»Kaj ti govorijo ... Oni revolucijonar! ... Proti temu je treba protestirati ... Ali res? Kako si mogel protestirati ti, ki so te itak držali le še iz usmiljenja? ... Kdo pa si pravzaprav? Ljudje, ki so mnogo boljši in uglednejši, kakor ti, živijo in potrpijo ... Zakaj torej ti nisi potrpel? Tudi če bi ti bili pljuvali v obraz, bi bila tvoja dolžnost, da molčiš in potrpiš ... če bi mislil na to, da imaš doma pet lačnih ljudi, katere moraš nasičevati ... Da, toda ta ponos, prosim te! Na kaj hočeš biti ponosen, berač? Kruha potrebujemo, ne ponosa .. Da, prosim lepo, učitelj se ne uklone činovnikom ... Ali res? O, ti bedasta, uboga opica ..«

Tukaj je ženski glas prenehal, začul pa se je mučen, notranje organe uničujoči kašelj. Stokala je, kašljala in pljuvala, in ker ji je zmanjkalo sape, se je slišalo, kakor v cvilil pes.

»Mašenka, ali se ne bojiš boga?« je mrmral komaj slišni pomilovanja vredni glas, v katerem se je komaj, pa vendar razločno čtuila zavest nezasluženega trpinčenja. »Saj vendar nisem mogel ravnati drugače, ker ...onč no sem vendar človek in ne pes ...«

Žena se je glasno zasmejala.

»Da, človek si, toda kakšne vrste? Vendar je videti v tebi le psa ... In ker imaš otroke, molči in potrpi. Če bi bil ti mož, značaj, ki misli na svojce, potem bi nam ne bilo treba živeti v tem brlogu in dobili bi jesti ne vsaki tretji dan enkrat, temveč vsaki dan trikrat ... ne bilo bi treba, da letam okoli bosa in da perem umazane cunje tujih ljudi! Človek da si? Ali so ljudje taki? Proklet bodi s svojim človečanstvom ... Poldrugo leto smo stradali, s solzami in prosjačenjem sem ti pridobila to službo ... v prahu sem lazila pred ljudmi, prilizovala sem se in prosila, kakor prosjak ... Saj si že enkrat dokazal plemenitost svojega srca ... hotel si pomagati, Rusijo odrešiti ... in skoraj bi bil poginil lakote za plotom! Velikanski junak! Za božjo voljo! Proklet naj bo dan, ko sem te videla prvikrat ... podlež ...«

»Mašenka, boj se boga!« Obupni možev glas je nadkrilil besno kričanje žene. »Ali sem mogel ravnati takrat drugače? Vsi so šli ... vsi so upali ... in jaz nisem mogel v'eti, da ...«

»Na to bi bil moral misliti, moral, razumeš? Ostali možje morda niso imeli skrbi za pet lačnih žrel. S kakšno pravico si tvegal za druge? Ali si nas vprašal? Ali si vprašal svoje otroke, če so pripravljeni, da pomro lakote za Rusijo? Govori, ali si jih vprašal?«

»Jaz nisem mogel vedeti vnaprej ... hotel sem vam ustvariti boljšo usodo, vam ... tebi ..«

»Boljšo usodo, boljše življenje!« je kričala žena histerično. »S kakšno pravico si sanjal o boljšem življenju, ko si slabšega, kakor je naše

ska kultura takratne Irske brezprimerno veča, nego ona tlačiteljev. Angleški jezik je bil komaj v razvoju, pisatelji so se posluževali deloma latinskega jezika, deloma francoskega narečja normanskih osvojiteljev, vmešujoč tudi anglo-saksonske besede. Proces zlivanja obeh jezikov ni še bil zaključen, in Geoffrey Chaucer, takorekoč ustvaritelj današnje angleščine, je šele leta 1390. končal svoje »Canterbury tales« (Kanterburške povesti), pisane z uprav čudovito umetnostjo.

Temu nasproti se je bil irsko-gaelski jezik, kakor že uvodoma omenjeno, že zdavnaj odločno utrdil in ugotovil; skozi več stoletij že ga je pisala in govorila velika množica imenitnih pisateljev in pesnikov, toliko posvetnih kolikor cerkvenih. Mnogi dragoceni rokopisi shranjeni v narodni knjižnici dublinske univerze, ki vsi spadajo v dobo pred prihodom Strongbowa, so jasen dokaz — ne glede na nešteviine literarne listine in bisere, ki jih je požigajočo saksonsko besnenje uničilo tekom neprestanih bojev, ki so jih uprizorili Saksonci in Normani, da bi spravili Irsko pod svojo voljo.

Očividno je, da je stalno raznarodovanje Anglo-Normancev, ki so postali Irci, ne le vedno bolj slabilo angleško prvotno kolonijo, ampak je s tem nadvlada Angleške nad Irsko postajala vedno bolj problematična. Kajti tupatam so se začeli tudi anglo-normanski plemiči družiti s keltskimi plemiškimi rodbinami ter so v tem slučaju odločno branili pravice nove adoptirane domovine; naravno je, da so radi tega, ker so postali poveljniki in knezi irskih rodov, že iz osebnih vzrokov samoljubja hrepeneli po neodvisnosti dotičnih rodov, ki so jih izvolili, in da so skušali — kolikor le možno, vsaj razmajati vezi, ki so jih v fevdalnem smislu sklepali z angleškim kraljem. Angleška je tudi, vznemirjena radi tega naravnega raznarodovalnega procesa, omejiti nevarnost s proglašenjem proslulega kilkennyškega zakona iz leta 1367., ki je določal med drugim, »da ne sme biti nobene zveze med Angleži in Irci, da ne smejo medseboj sklepati porok, ali pa adoptivne pogodbe, kakor tudi da ne smejo trgovati medseboj; vse v izogib smrtne kazni radi veleizdaje. Za uporabljanje irskega jezika, irskega prava in irskih šeg je zakon določal zaplembo premoženja in zaporno kazen. Tudi sprejemanje gaelskih pesnikov in narodnih pevcev je bilo strogo prepovedano ...« (Pokorny). Ta zakon pa je ostal sicer v glavnem mrtva točka.

Ko se je dinastični spor zaključil z združitvijo obeh dinastij v tudorsko, in so se s tem notranje angleške razmere zopet utrdile nekoliko, so se despotični Tudorci (dinastija Tudor je bila keltskega plemena iz Walesa (Wales, t. j. dežela Gaelov) zopet spomnili lepega, od grozot vojne nedotaknjenega otoka onstran St. Georgeseve ožine, seveda ne morda iz ljubezni do Ircev, ampak da bi Anglijo s skrajnim izkoriščanjem plodovite, v cvetočem blagostanju nahajajoče se krasne, vedno zelene irske zemlje oškodovali za vso prestano gorje, za vso pretrpljeno izgubo. Angleži, ki jim je bila domovina opustošena, trgovina in obrti skoraj popolnoma uničene, najuglednejše rodbine, malone vse staro normansko-saksonsko plemstvo, izumrlo: so kaj nevoščljivo gledali na Irsko, mimo katere je ta nečuvena strašna, krvava vojna šla skoraj neopaženo. Henrik VII. je podelil 1495. leta Irski neko bolj gotovo ustavo, kolikor se tiče, seveda, od Angležev zasedenega dela otoka, (največji del je bil takorekoč prost angleškega gospodstva). Kljub temu pa je bilo pri Angležih običajno, da so vso deželo smatrali za svojo lastnino. Podeljena ustava (Parlament v Dublinu, le za Angleže) je imela v prvi vrsti namen, da zopet ustanovi meje in pravice raznih, skoraj na neodvisni stopnji živečih keltskih rodov, in njih razmerje napram angleškim gospodarjem in narodu. Sklicevaje se na ostudne razlastitvene zakone, ki so bili izdani na podlagi starih, pretveznih, seveda neopravičenih kraljevih ukrepov, se je plenilo irskim rodovom ozemlje kralju v korist; ta-le pa je isto naprej prodajal ali podeljal Angležem, ali pa tudi dajal v najem. Vsa Irska je bila težko obdačena; tudi »svobodni« Connaught; gospodarski razvoj dežele, ki se je dvignil tekom vojne »dveh rož« do nenavadne višine, so sedaj omejevali in ovirali kolikor možno, da bi le Anglija, ki je že bila na robu propada, zopet obogatela na račun in škodo sosednjega otoka, predvsem na škodo keltskega plemena, skoravno je radi verižnih gospodarskih zakonov trpel tudi angleški del Irske. V tolažbo pa in v pomirjenje tega slednjega, je bil zopet potrjen prosluli kilkennyški zakon, in naloženo je bilo kraljevim namestnikom, naj ga uporabljajo z vso odločnostjo. V irskem parlamentu so imeli seveda sedež in besedo edinole na Irskem rojeni Angleži, ali potomci istih.

Najusodnejša pa je bila za Irsko reformacijska doba. — Večstoletno sovraštvo med Kelti in Saksonci je z elementarno silo prišlo do izraza, ko je kraljica Elizabeta sklenila uvesti tudi v Irsko protestantsko vero. Niti Henrik VIII., ta poosebljeni despotizem, se ni upal toliko, oziroma je edinole od Angležev Irske zahteval pripoznanje supremacije osebe angleškega kralja tudi v cerkvenih stvareh. Namigaval je pač, da namerava razširiti svojo oblast vrhovnega glavarja angleške cerkve na vso Irsko; ostalo pa je pri šibkih poizkusih, ki jih je takoj opustil, ko je videl, da izziva s tem najodločnejši odpor vsega naroda. Sicer pa niti na Angleškem ni bila za časa Henrika VIII., kljub vsej skrajni nasilnosti tega gnusnega tirana, evangelična vera še močno razširjena in izrazita, ampak le površno; narod se je na splošno le udal njegovemu demonskemu kapricu. Boleynova hči pa, ki je podedovala od svojega očeta malone vse njegove slabe lastnosti, z razliko, da jih je znala skrivati pod krinko hinavstva, se ni strašila morebitnega odpora Ircev. V podkrepitev odnosnega ukaza je poslala angleško armado. Tudi Irci so se z orožjem v rokah uprli kraljičinemu sklepu. Od leta 1560. do leta 1601. so izbruhnile ustaje za ustajo; najnevarneja in najresneja, ker je imela tudi natančno usmerjeno politično smer, je bila ustaja iz 1595. leta, pod vodstvom Hugha O' Nialla, grofa Tyronskega. Ta je izrecno nameraval izvršiti popolno ločitev od Anglije. V mnogih bitkah so bile angleške čete premagane, celo znani Eessex, kraljičin dvornik in ljubimec, ki ga je (leta 1595.) Elizabeta odposlala na Irsko z 22.000 mož močno armado, se ni mogel vzdržati proti O' Neillu, ki je postal pravi narodni junak. Lord Essex je celo samovlastno sklenil z O' Neillom premirje, po katerem je pustil Ircem katoliško vero ter jim dovolil velike državne svoboščine. Angleška vlada pa ni pripoznala premirja ter je poslala 1601. leta Lorda Mountjoya kot poveljnika s še močnejšo armado, kateremu se je posrečilo, ukrotiti ustajo po težkih bojih, potem, ko je bil grof Tyrone ujet, in je irska narodna armada s tem prišla ob svojega ženijalnega voditelja. Neka španska armada, ki je proti koncu skušala obrniti srečo in se je izkrcala v Kinsalu, je bila tudi premagana in prisiljena na odhod. Mountjoy pa je svetoval kraljici, naj izpolni Ircem vsaj nekoliko opravičenih želja, toda zastonj. Ko je leta 1603. Elizabeta umrla, je bila vsa Irska v angleških rokah; namen reformiranja Irske v protestantskem smislu, ni bil dosežen. Dolgoletne ustaje in njih brezobzirna krotitev so imele za posledico, da je velik del prarodnega prebivalstva poginil, da je bilo irskim poveljnikom in njihovim sorodnikom zaplenjenih več nego 600.000 jutrov irskega ozemlja, ki so je razdelili med angleške kolonisteo.

(Pride dalje.)

Domače vesti.

Nesnaga. Pročeli smo: Veliko poprav se je že izvršilo po našem mestu, toda zdi se, da merodajne osebe niso še bile prisiljene, da stopijo v kako javno stranišče, ker če bi bile — posebno ponoči —, bi gotovo ukrenile, da se odpravi ta sramota. Potem ni čuda, da se ljudje bojijo teh jezer in se rajši zatekajo drugod... Upamo, da bodo merodajne oblasti poskrbele, da se to uredi!

Slovensko gledališče. V sredo, dne 30. t. m. se vprizori prvič v ciklu izvirnih slovenskih del A. Funtkova »TEKMA«. Vlogo Lesovina igra g. Skrbinšek. Druge uloge so v rokah ge. Silove in gdč. Mezgečeve ter gg. Kralja, Sile in Baretta. Nocoj je aranžirana vaja za narodno igro s petjem »Rokovnjači«. Prosim, da pridejo k tej vaji vsi, ki so letos sploh kdaj sodelovali na našem odru, posebno pa gdč. pevke in gg. pevke. Za sceno v Črnem grabnu je potreben **mešan zbor**, in prosim torej vse one, ki bi hoteli tu pomagati, da se zglase nocoj ob 8 pri menč. Ravnatelj.

Promet v pristaniščn. Pripluli: »S. Marco III.« iz Benetk in »Tresiliace« iz Baridacke; odplul: »Sarajevo« v Jakin, »Bellaura« in »B. Bruck« v Benetke.

Tatvina. V manufakturni trgovini Gini Fillich so neznani tatovi pokradli razno blago. Škoda znaša 12.000 lir.

Ženska nezvestoba. Včeraj je mož pretepel Concetto Regno, staro 45 let, ker mu ni hotela biti zvesta: imela je »ljubčka«... Pretepel jo je tako hudo, da so jo morali prenesti v bolnišnico.

Prišla je pod kočijo. Včeraj je Uršulo Fakin, staro 18 let, podrla neka kočija v ul. Barriera. Revica je bila ranjena na raznih delih života. Peljali so jo z isto kočijo v bolnišnico.

Književnost in umetnost.

Naši piruhi.

Nismo imeli letos vseh piruhov, ki smo jih želeli. Ne mi — ne drugi. Razmere so silnejše od človeka. Vsled tiskarskih razmer tudi naš književni trg ni prinesel za Velikonoč vsega, kar je obetal. Krasno delo Dostojevskega: **»Besi«** v dveh velikih zvezkih izide šele po Veliki noči. Izda jih »Tisk. zadruga«. Istotako se je zakasnila **»Stritarjeva antologija«**, ki jo je uredil dr. Prijatelj. Izide menda takoj po praznikih. Zato bomo sprejeli to, kar imamo, in če bomo znali to prav oceniti, bo tudi dobro. Pred vsem bi opozarjali na naše **»Poglavje o staroslovenski demokraciji«**. Brez te knjige bi ne smela biti nobena slovenska hiša. To je naš narodni katekizem, ki bi ga moral znati vsak na pamet. Istotako pogledamo, ali imamo v domači knjižnici **»Izbrane spise«** V. Vodnika, da bomo tako znali prav ceniti našega prvega borca za svobodo narodnega jezika. **»Narodna knjižnica«** izda te dni **»Gadje gnezdo«**, VI. Levstika, našo najboljšo povest iz časa vojne. Gotovo bodo vsi radi posegli po njej. Za **»Nar. knjižnico«** se pripravljajo nadaljni zvezki Puškin, Dostojevski, Cankar, Turgenjev itd. Od občinstva je odvisno, ali se bo mogla ta naša popularna zbirka lepo razvijati. Tik pred Velikonočjo smo dobili od »Tisk. Zadruge« zbrane spise Jos. **Jurčiča**, ki tvorijo začetek velike zbirke **»Slovenski pisatelji«**. Vsaka narodna hiša gotovo sprejme z veseljem ta prvi zvezek, ki prinaša na 516 str. prve Jurčičeve spise. Dr. Prijatelj je napisal krasen predgovor, ki nam kaže mlada leta Jurčičeva. V istem založništvu je izšel: Fl. Golarja: **Rožni grm**, prav lep velikonočni dar za mlade ljudi. V založništvu »Domovine« so izšli te dni »Habsburgovci«, popularen spis o naših bivših trinogih. Rekli smo, da ni mnogo, a kupujmo vsaj to, kar imamo, ker sicer naša založ. opeša vsled razmer. To pa ne bi bilo nam v čast niti v korist.

Razne vesti.

Napredovanje nemške brezžične telegrafije v vojski. Že dolgo časa smo vedeli, da so pošiljali Nemci iz svoje postaje Nauen pri Berolinu brezžične brzojave do poletja 1916 v svoje afrikanske kolonije, v Ameriko pa celo do vstopa Unije v vojsko, to je do aprila 1917. Ko so pa entenitarji podrli nemške brezžične postaje v kolonijah — zadnja je bila Muanza v juliju leta 1916. — in ko so po napovedi vojske — 6. aprila 1917 — Amerikanci zaprli svoji štaciji Sayville in Tuckerton, smo mislili, da je bila Srednja Evropa popolnoma odrezana od ostalega sveta. Sedaj je pa izdala družba za brezžično telegrafijo spis »Telefunken 1908—18«, in posnamemo iz njega, da so dobivali Nemci s pomočjo nekaterih interesiranih nevtralnih držav tudi v zadnjem poldrugem letu vojne poročila iz inozemstva. Med onimi nevtralnimi državami imenujemo zlasti Holandijo, Španijo in Argentinijo. Že l. 1916. so napravili v Bariungu na Javi prejemno postajo, ki je od leta 1917. naprej sprejemala poročila iz Nauena po zračni črti nad 11.000 km, na kar si do takrat nihče niti misliti ni upal. Drugo prejemno postajo v oddaljenost 8200 km od Nauena so napravili leta 1917. na holandskoameriškem otoku Kuraso, tretjo v glavnem mestu Argentinije, Buenos Aires, četrto na Kitajskem. Kljub strogi angleški cenzuri je tako iišla marsikaka brzojavka iz Srednje Evrope ven, oziroma je prišla sem. Med vojsko sta se vrhuteza čudovito dvignili zmožnost in dalekosežnost brezžičnih postaj. Ob izbruhu vojske sta bili največji razdalji za brezžično telegrafiranje Nauen—Togo s 5200 km in Nauen—Sayville s 6400 km. Uporaba sistema Audion in drugi čudoviti tehniški napredki so pa zvišali razdaljo na uprav presenetljivo dolžino, do 18.000 km, do severne točke Nove Zelandije blizu Avstralije. Ker je pa pol zemeljskega oboda 20.000 km, se pravi to z drugo besedo, da bodo lahko v najbližji bodočnosti čitali brezžične telegrame iz Nauena na katerikoli točki zemlje, brez posredovanja, če bo le tam dosti močna prejemna postaja.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. besedo.
Najmanjša pristojbina L. 1.—
Debele črke 20 stot. besedo.
Najmanjša pristojbina L. 2.—

Drva, hlode in gredo (trame) kupuje Anton Žnideršič, Tirska Pistrica. P 106

Izvrsten KIS prodaja Apollonio, Trst, ulica Amalia 10. 36 3

Jugi sprejema popravila vseh vrst; delo točno, cene zmerne. Velkavrh, ul. Tigor št. 11. 3457

Modistka izdeluje in rimodernira elegantne klobuke ima tudi izgotovljene po ugodnih cenah ul. Barriera 15, III. 3 2

Kupujem vreče. Ul. Solitario 9, Margon. 3175

ZOBOZDRAVNIK
Dr. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Corso št. 15 (Palača zavarovalnice G. ZELKOVITZ & Figli.)
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

KREDITNI ZAVOD
za trgovino in obrt
Piazza Nuova 2 - TRST - Piazza Nuova 2
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. Daje v najem varne železne omare (Safe) v svojem oklopnem zakladu pod najboljši mi pogoji.
Uradne ure za blagajno od 9 do 13.
Za varnost ne omare od 9-13 in od 15-17.

Dr. O. MORPURGO
ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini 17, vogal ul delle Poste.
:: Izdiranje zobov brez bolečin :: PLOMBIRANJA. :: UMETNI ZOBJE.

! Skoraj zastonj !
Vino po 2 Lire. Žganje, rum, konjak, janež 50 stopinj po 8 L.
Špirit 96 stopinj po 16 Lir.
Tvrdka APOLLONIO, Trst, ul. Amalia št. 10

ZOBOTEHNIŠKI ATELJE
ARTURO COEN in VITTORIO TRAMARIN
zob tehnika v Trstu, ul. S. Giovanni št. 14, I. nadst: Ordinirata od 9-1 in 3-6 pop.

ZALOGA UR IN ZLATARINE
na veliko izbero se vdobi pri
A. POVH v Trstu
TRG BARRIERA VECCHIA ŠTV. 3.

POZOR! POZOR!
CHIANTI G. Grifoni, Castello (Firenze) **po L 4.80**
v steklenicah od 2 lit. z zamaškom in ročicem klobučkom
prodaja tvrdka **J. PARČINA,** Trst, ulica Torrebianca štev. 20. — Telef. 23-53.
kakor tudi: Cantina Enologica nazionale, ul. S. Francesco 16, Buffet Acquedotto 18 in Carlo Marcovich ul. XXX. ottobre 14.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.
(Lastna palača). Ustanovljena leta 1838.
Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, strelu, eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. **Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992'40.** Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) K 516.405.899'—. Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branžah izplačano na škodah K 872,453.443'84. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih.

JADRANSKA BANKA
Delnič. glav. K 30,000.000, Reserve K 8,000.000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar, Ekspozitura: Kranj.
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.
Sprejema vloge v Lirah
na hranilne knjižice proti 1½% letnim obrestim v bancogiro-prometu proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (Safes deposites).
Blagajna posluje od 9 do 13.

Umetni zobje!
Zobotehniški ambulatorij
Občine
Občine štev. 376, I. n.
v hiši lekarne
Odprto od 9 do 1 in od 2 do 5

TISKARNA EDINOST
V TRSTU
REG. ZADR. Z OM. POROŠTVOM
UL. SV. FRANČIŠKA ASIŠKEGA ŠTEV. 20
TELEFON ŠTEV. 1157
OPREMLJENA Z NAJMODERNEJŠIMI STROJI IN PRIPRAVAMI IZVRŠUJE VSA V TISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA V NAJLEPŠIH OBLIKAH, TOČNO IN PO JAKO ZMERNIH CENAH

niti predstavljati ne moreš! Takorekoč prosjačili smo po vasi... In poleg tega moja je tika...«

Njene tožbe so prehajale sunkoma v težko kašljanje, tako da ni bilo več mogoče razumeti, kaj govori. Potem je nadaljevala z usmiljenje vzbujajočim, šepetavim glasom, katerega pa se je vendar slišalo po celem stanovanju:

»Saj vidiš, da itak umiram...«

»Mašenka!« V slabotnem moževem vzkliku je bilo obsežene toliko žalosti, kesa in ljubezni, da je vztrepetalo celo Sevirjovo, sicer tako ravnodušno obličje.

»A kaj, Mašenka!« je klical zopet ženin glas z vso brezsrčnostjo nesrečnega človeka. »Prej bi bil to pomislil... Kakšna Mašenka sem sedaj? Mrlič sem, razumeš, mrlič.«

»Mamica!« se je naenkrat oglasil otročji glas »Ne govori takih stvari, mamica!«

»Za božjo voljo... ne plakaj!« je vzkliknil mož. »Kaj naj bi bil storil... kaj... kaj... Saj nisem mogel več prenašati, ko so mi vpili v obraz: živina... žival... kaj... prosim te, ne plakaj... Za božjo voljo, ne jokaj... Sicer se obesim... jaz...«

»Ah da, obesiš!« je dejala žena s pretresljivo razumnostjo skoro mirno. »Ti se obesiš in kaj se bo potem zgodilo z nami?... Jaz se niti obesiti ne znam... Ti pa bi se obesil za onile b. lahko gladu pomrli? Lizika bi šla na Nevski kajneda?... Torej dobro, obesi se! Toda ne pozabi, da te bom proklinjala tudi takrat, ko boš že visel.«

Poseben zamolkel šum je bilo slišati v Sevirjovi sobi, kakor bi nekdo bil z glavo ob zid.

»Nehaj, ne tega!« se je razlegalo ženino vpitje, ki se je vrgla proti možu. »Ne tega, Ljoša!«

Z ropotom je nastalo silno rovanje, nek stol so prekucnili. Mož je stokal in besno, otlo dobnenje glave, s katero je bil ob steno, se je slišalo bolj, kakor ihtenje in kriki.

»Ne delaj tega, ne tega, Ljoša, moj dobri Ljoša!« je prosila žena in naenkrat se je slišal drugačen ropot; kakor bi glava bila po nečem mehkejšem. Gotovo je dela žena svojo roko med moževo glavo in steno, mož pa je v svoji histerični besnosti bil z glavo ob to roko.

Tedaj so začeli jokati tudi otroci. Najprvo večja deklica, potem dva druga in končno tudi oni, ki je sedel na robu postelje z dol visečimi nogama.

»Ljoša, moj dobri Ljoša, ne tega!« je šepetala žena mrzlično. »Ne... ne... odpusti mi... ne tega... Saj ni nič... prav nič... Bomo že videli, kako se bodo stvari razvile... Naravno... saj vem, da nisi mogel drugače... užalili so te moj dobri Ljoša.«

(Dalje.)